

El TDAH: detecció i actuació en l'àmbit educatiu

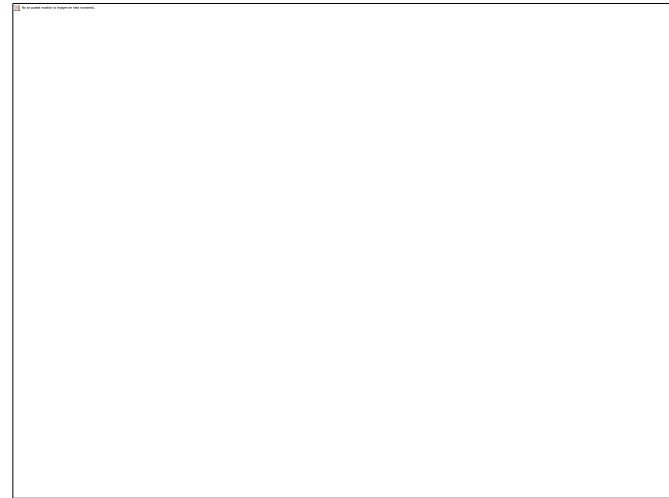
Materials per a l'atenció a la diversitat
Guia per a mestres

Què és el TDAH (*Trastorn per Dèficit d'Atenció amb o sense Hiperactivitat*)?

- ❑ És un trastorn d'origen neurobiològic
- ❑ S'inicia a l'edat infantil
- ❑ Afecta al 3%-7% de nens i joves en edat escolar
- ❑ Es caracteritza per tenir uns nivells:
  - ❑ d'impulsivitat
  - ❑ activitat
  - ❑ i atenció

- ❑ Subtipus:
  - ❑ Inatent
  - ❑ Hiperactiu/impulsiu
  - ❑ Combinat

→ NO adequats a l'edat de desenvolupament

El TDAH té efectes en la vida diària dels nens i joves fent difícils les rutines i les activitats de la vida quotidiana.

Què és el TDAH (*Trastorn per Dèficit d'Atenció amb o sense Hiperactivitat*)?

Dificultats associades:

Molt freqüents (més del 50%)	Freqüents (fins al 50%)	Menys freqüents (del 20%)
<ul style="list-style-type: none"> ● Trastorns de conducta ● Desajustament i rebuig social ● Trastorns negativista desafiant	<ul style="list-style-type: none"> ● Trastorns específics del llenguatge. ● Trastorns d'ansietat. ● Trastorns en el desenvolupament de la coordinació.	<ul style="list-style-type: none"> ● Trastorns de tics. ● Trastorns depressius i afectius.

Característiques de l'alumnat amb TDAH

Manifestacions del TDAH al llarg de la vida escolar:

Etapa d'Educació Infantil	Etapa d'Educació Primària	Etapa d'Educació Secundària
<ul style="list-style-type: none"> ● Predomina hiperactiva i impulsivitat. ● Nen/a molt mogut/da i imprudent. ● Necessita supervisió constant.	<ul style="list-style-type: none"> ● Pot adquirir bons hàbits. ● S'aixeca constantment de la cadira, es gronxa o fa sorollets. ● Contesta precipitadament. ● Problemes d'obediència. ● Es distreu fàcilment. ● Perd o oblida objectes. ● Problemes de relació.	<ul style="list-style-type: none"> ● Disminució de la hiperactivitat. ● Dificultats d'atenció i impulsivitat. ● Dificultats d'organització i planificació, control de temps i establir prioritats. ● Actuar sense pensar provocant conflictes de relació.

Característiques de l'alumnat amb TDAH

Funcions cognitives:

Els alumnes amb TDAH els costa molt autogovernar-se i mostren una dificultat excessiva en inhibir la resposta impulsiva davant les necessitats o desitjos interns i davant estímuls externs.

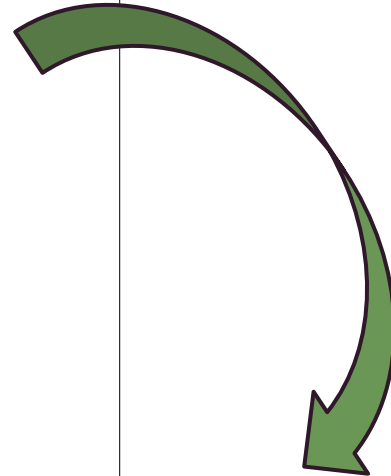
Característiques de l'alumnat amb TDAH

Les funcions executives són una àmplia gamma d'operacions cognitives que permeten dur a terme una activitat. Què passa quan aquestes funcions executives no es desenvolupen de forma eficient, com és el cas del TDAH?

Memòria de treball verbal o no verba dèbil	Autoregulació de l'afecte/motivació/excitació immadura
<ul style="list-style-type: none"> ★ Poca reflexió, Dificultats en la resolució de problemes o seguir regles, Deficiència comprensió lectora i Retard raonament. ★ Dificultats per retenir i actuar sobre esdeveniments, limitada capacitat d'imitació de seqüències complexes, autoconsciència limitada, problemes organitzatius..	<ul style="list-style-type: none"> ★ Limitada autoregulació de l'afecte i les emocions. ★ Poca motivació per a l'autoregulació.
Reconstitució malmesa	Control motor reduït i reconstitució malmesa
<ul style="list-style-type: none"> ● Anàlisi limitada i concreta de la conducta ● Menor creativitat.	<p>Dificultats per mantenir acció cap un objecte. Dificultats per flexibilitzar l'acció. Solucions ineficaces</p>

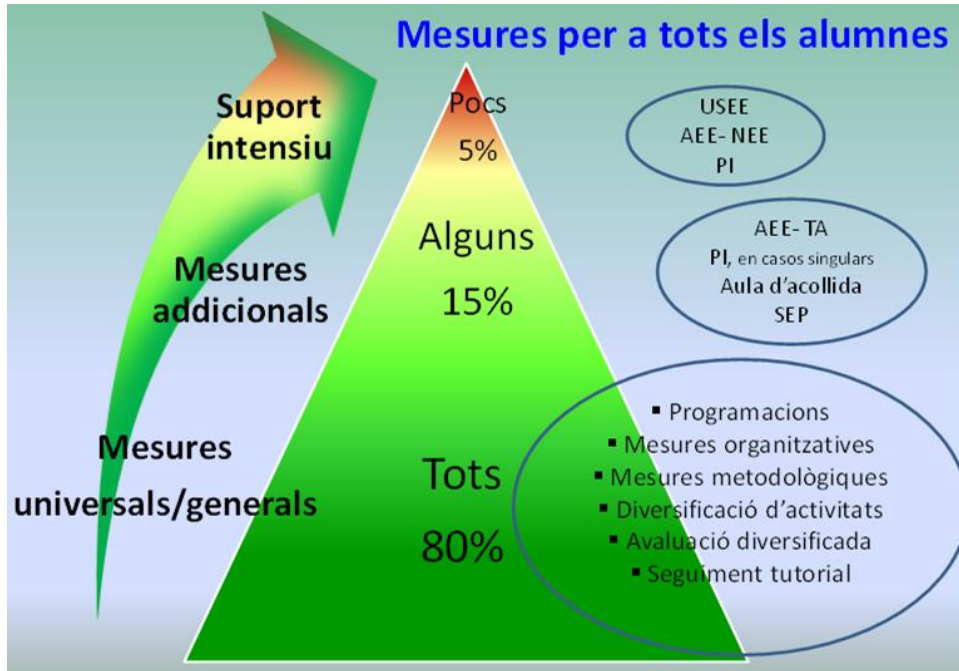
Detecció dels senyals d'alerta del TDAH

Procediment a seguir quan hi ha sospita de TDAH:

[Enllaç](#) per accedir a l'avaluació de funcions executives

Atenció Educativa

La intervenció ha de ser multimodal i ha d'incloure:

1. Informació de l'infant o jove, als familiars i docents.
2. Suport pedagògic a l'escola/institut.
3. Tractament psicològic (individual/familiar).
4. Tractament farmacològic.

L'atenció Educativa d'aquest nens/es ha d'estar dirigida cap a:

- Gestió d'aula.
- Suport personalitzat.
- Pla Individualitzat.

Atenció Educativa - Gestió a l'aula

Gestió a l'aula:

1. Estratègies naturals que s'utilitzen a l'aula:
  - Fraccionar una activitat llarga en passos més petits.
  - Indagar si l'alumne ho ha entès o no.
  - Proporcionar informació periòdica sobre la qualitat de la feina.
  - Utilitzar diagrames, gràfics i imatges per visualitzar el que s'explica amb paraules.
  - Proporcionar àmplies possibilitats de pràctica intenses i ben dissenyades.
  - Mostrar amb accions allò que volem que els alumnes facin.
  - Proporcionar instruccions sobre les estratègies a utilitzar.

Atenció Educativa- Gestió a l'aula

2. Intervencions adreçades a augmentar la implicació:

- Mantenir el nivell alt d'interacció amb l'alumnat (preguntes, recordatoris, comentaris de suport...)
- Mantenir un alt nivell de resposta de l'alumnat (respostes corals, roleplay, material manipulatiu..)
- Mantenir un nivell apropiat d'èxit en les tasques que se li demanen.
- Promoure interès de l'alumnat relacionant el tema amb les seves experiències prèvies.
- Treball en petit grup (treball cooperatiu).
- Incrementar el nivell de consciència i motivació per a la implicació en la tasca i l'esforç.

3. Fer visibles les normes i el temps.

L'ajut visual pot millorar el rendiment.

Atenció Educativa- Gestió a l'aula

4. Organitzar i planificar l'activitat de l'alumne/a a través de:

- Pla visuals de treball individual.
- Estratègies que poden ser aplicades durant la realització d'una prova (tècnica SPLASH: llegir la prova, planificar l'estratègia, deixa de banda les preguntes de reflexió, repondre les preguntes més senzilles immediatament, analitzar sistemàticament, revisar la feina).

5. Incrementar incentius a través de estratègies proactives (augmentar la lloança, alt nivell de recompenses que de càstigs, ús de sistema de fitxes, oferta activitats lúdiques a l'aula, jocs de videos o ordinador com a privilegis, treballs en grup per obtenir recompenses per a tot el grup, informar sobre el progressos).

6. Aplicar conseqüències proporcionades, adequades a la situació i el més efectives possibles, vers el comportament inadequat.

Atenció Educativa - Suport Personalitzat

Suport Personalitzat:

1. Donar instruccions clares i breus.
2. Anticipar per tal de poder activar les estratègies que té el seu abast i incorporar d'altres.
3. Ser positius abans de negatius.
4. Proporcionar informació continuada sobre el comportament que s'espera i els objectius a assolir.
5. Les conseqüències han de ser contingents i no ha de ser deshora, han de ser sovintejades i potents.
6. Variar el tipus de gratificacions. Reforçar l'autoestima.
7. Mantenir i avaluar les intervencions que funcionen en el temps per tal de no decaure i garantir la consolidació dels aprenentatges.
8. Recomanacions per a que l'alumne/a amb TDAH millori les seves habilitats d'autoregulació i autogestió:
  - a. Detectar moments on l'alumne/a mostra més dificultats conductuals o de desconexió.
  - b. Definir que volem aconseguir i pensar exemples de què i com volem ensenyar.
  - c. Ensenyar una habilitat no castigar o suprimir una conducta (Estratègies d'autoinstrucció).
  - d. Elaborar un registre de seguiment que tingui clar l'alumne com el mestre.
  - e. Explicar i acordar amb els alumnes quins són els objectius a assolir (escoltant les seves preocupacions, interessos i opinions) i els procediments que es seguiran.
  - f. Planificar els procediments i com s'aniran reduint.

Atenció Educativa - Pla Individualitzat

Pla Individualitzat:

Conjunt de suports que es planifiquen i s'acorden implementar per donar resposta de manera personalitzada a un alumne.

El PI d'una alumne amb TDAH implica:

- pocs canvis a nivell de contingut del curriculum
- s'ha d'incidir més és a nivell metodològic.

Exemples de Pla Individualitzats

Orientació per a les famílies

A tenir en compte, durant les entrevistes amb les famílies:

- ❑ Proporcionar informació actualitzada i pràctica sobre el TDAH, transmesa de forma positiva.
- ❑ Proporcionar informació sobre el comportament del fill, del seu nivell d'aprenentatge, de les seves competències i de la seva situació social i emocional.
- ❑ Informa sobre la intervenció que s'està portant a terme en el centre docent i ajudar a les famílies a delimitar les prioritats i dirigir la seva acció educativa
- ❑ Assessorar sobre estratègies per millorar el comportament de l'alumnat a casa.

Orientació per a les famílies

Protocol per acordar objectius de treball:

- Seleccionar els punt forts i els que cal millorar.
- Els objectius a seguir es definiran a partir del treball escolar, les relacions socials i el seguiment de normes.
- Concretar els objectius a assolir tant a casa com a l'escola. Aquests s'hauran de:
  - Definir
  - Consensuar
  - Generalitzar
  - Ser funcionals a nivell social
  - Ser assolibles
- Definir el sistema d'avaluació i registre de seguiment.
- Decidir eina de comunicació família-escola.
- Explicar el procediment de treball a l'alumne de forma clara i positiva.
- Establir un sistema d'incentius.
- Observar i modificar els objectius i criteris en funció dels assoliments que va fent l'alumne/a.